

Projekt

do Ustawy, ułożony przez Wydział krajowy na podstawie wniosku rządowego z roku 1863.

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Xięstwem Krakowskiem,
dotycząca
**patronatu szkół i pokrycia kosztów na umieszczenie
szkół ludowych.**

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Meگو Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Xięstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Patronat szkolny, o ile jedynie na ustawach się zasadza, ustaje z wszelkimi doń przywiązanymi prawami i obowiązkami.

Patronaty szkolne zaś na innych tytułach zasadzające się pozostają w swęj mocy.

§. 2.

Gdzie patronat szkolny ustaje (§. 1.), przechodzą na gminę prawa do tegoż przywiązane, mianowicie prawo prezentowania nauczyciela.

Gminom przysłuza także prawo co do szkół nowo założonych, o ile postanowienia aktów fundacyjnych inaczęj nie stanowią, jak niemnięj i co do takich szkół ludowych, gdzie prawo prezentowania nauczyciela dotąd nie istniało.

Prawo prezentowania nauczyciela podlega istniejącym w tym względie postanowieniom.

Wszakże wszyscy o posadę ubiegający się i przepisana kwalifikacyą opatrzeni winni być podani prezentującemu do wolnego wyboru, nie ograniczając go do tak zwanęj terny.

§. 3.

Obowiązek dostarczenia drzewa opałowego dla szkół ludowych, nałożony na byłe dominia li tylko ustawą, a rozporządzeniem ministeryalném z dnia 15. Grudnia 1848. nadal w swęj mocy utrzymany (Dz. pr. P. i Rz. n. 28.), znosi się niniejszém, jak równie zniesionym zostaje w ogóle każdy inny ustawą nałożony obowiązek byłych dominiów jako takich dotyczący prestacyj na szkoły ludowe.

§. 4.

Koszta budowy, utrzymania, najmu, urządzenia wewnętrznego i opalania budynków szkolnych, równie jak koszta budowy, utrzymania i najmu pomieszczeń dla nauczycieli, niemniej koszta gruntów pod te wszystkie budynki, ponosić mają w miarę swych zobowiązań przedewszystkiem patronaty szkół, o ile takowe nadal istnieją (§. 1.), fundusze miejscowe na ten cel przeznaczone, i osoby na mocy fundacyi albo z innego specjalnego tytułu prawnego do tego obowiązane.

§. 5.

Jeżeli istniejące co do patronatu szkolnego specjalne tytuły prawne nie zawierają wyraźnego postanowienia względem rodzaju i miary prestacyi, albo jeżeli z tych tytułów prawnych powziąć tylko można, iż przyjęte zostały obowiązki ustawą nałożone w ogóle bez bliższego onych określenia, natenczas patron ponosić ma na przyszłość jedną czwartą część pokryć się mających kosztów, wyjąwszy gdyby udowodnił, iż do mniejszej prestacyi jest obowiązany.

§. 6.

Jeżeli wspomniane w §. 4. wydatki nie są pokryte z wymienionych tamże źródeł, natenczas zastosowane być mają następujące postanowienia.

§. 7.

Wydatki na szkołę ludową, nrządzoną według przepisów, ponosi gmina miejscowa w swojej, a obszar dworski w swojej szkole.

§. 8.

Koszta szkół normalnych we Lwowie i w Krakowie, tudzież koszta szkół głównych, z którymi połączone są lub będą Zakłady dla wykształcenia nauczycieli, ponosić ma fundusz szkół normalnych w tym samym stosunku jak dotąd. Gminy miejscowe przyczyniają się do pokrycia tych kosztów tylko w miarę określonego w §. 7. obowiązku utrzymywania szkoły ludowej według przepisów urzędowej.

§. 9.

Jeżeli do pewnej szkoły ludowej dwie lub kilka gmin, dwa lub kilka obszarów dworskich, albo część tychże, albo też jedna lub kilka gmin i jeden lub kilka obszarów dworskich lub części tychże należy, natenczas, wyjąwszy inną ugodę, ponoszą one wydatek na szkołę wspólnie, a to w stosunku zamieszkałej w nich ludności.

§. 10.

Wydatki szkolne, które gmina miejscowa ponosić ma, zazwyczaj pokryte będą w ten sam sposób jak inne potrzeby gminne.

Jeżeli zaś istnieją osobne szkoły dla różnych wyznań, a gmina nie uchwali, ażeby wszystkie te szkoły utrzymywane były zarówno z wspólnych środków gminy, natenczas wydatki na każdą z tych szkół, jeżeli nie stanie inna ugoda, rozłożone będą tylko na członków gminy tego wyznania, dla którego szkoła istnieje.

§. 11.

Do załatwienia spraw konkurencyjnych, jako też do wykonywania prawa prezentacyi (§. 2.), utworzony ma być komitet z pięciu członków.

Stałymi członkami tego komitetu są: Paroch miejscowy tego obrządku, którego kousystorz wykonuje nadzór nad szkołą, i patron szkoły lub jego zastępca.

Resztę, to jest trzech, a jeżeli prawo prezentowania nauczyciela jest przy gminie, czterech członków wybierają:

- a) Jeżeli do tych wydatków konkuruje tylko jedna gmina, ci członkowie tej gminy, którzy mają prawo wyboru w gminie;
- b) w każdym innym wypadku przełożeni obszarów dworskich i gmin.

Przy wyborze rozstrzyga bezwzględna większość głosów, a w razie gdyby ta większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważani będą za wybranych ci, którzy w drugim głosowaniu największą liczbę głosów otrzymali; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie komitetu pełnią swoje obowiązki bezpłatnie, tylko połączone z tą czynnością gotowe wydatki mają im być zwrócone.

§. 12.

Komitet jest organem uchwalającym i nadzorującym w sprawach tyczących się konkurencyi szkolnej.

Komitet ustanawia preliminarz i sprawdza rachunki roczne. Uchwały jego zapadają bezwzględną większością głosów i są dla interesowanych gmin i obszarów dworskich obowiązującymi.

§. 13.

Komitet wybiera z pośród siebie przewodniczącego, jako organ wykonawczy.

Przewodniczący sporządza preliminarz, składa rachunki i utrzymuje kasę, do której drugi klucz zostaje w ręku jednego z członków komitetu.

Każdemu członkowi gminy i każdemu właścicielowi obszaru dworskiego wolno jest przegła dać sprawdzone rachunki.

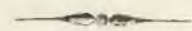
§. 14.

Zażalenia przeciw rozporządzeniom komitetu rozstrzyga Wydział obwodowy, a w ostatniej instancyi Wydział krajowy.

Co do terminu odwołania się równie jak co do prawa Rządu nadzorowania komitetu i rozwiązywania onego, obowiązują dotyczące przepisy ustawy gminnej.

§. 15.

Przepisy politycznej ustawy gminnej, o ile się nie zgadzają z niniejszą ustawą, znoszą się.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.